

ประโยค ป.ธ.๔

แปล มครเป็นไทย

สอบ วันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒

๑. อิติ สุธาสิตภาสนาทีหิ จตุหิ อวยวงเคหิ ยุตตา วาจา สุธาสิตา นาม ฯ สา
โลกียโลกุตตรสุขาวหตฺตา มงฺคลํ ฯ เตน วุตฺตํ สุธาสิตสฺสฺตฺตวณฺณนํ อิมํหิ โข ภิกฺขเว
จตุหิ องฺเคหิ สมณฺหาคตา วาจา สุธาสิตา โหตีติ ภณฺโถ ปเรสํ ยมิตฺถมณฺเ
ปฏินฺญาทีหิ อวยเวหิ นามลึงควจฺนวิภตฺตติกาลการกสมฺปตฺตีหิ จ สมณฺหาคตํ วาจํ
สุธาสิตาติ ปณฺณเปนฺติ ตํ ฐมฺโถ ปฏิสฺสเรติ ฯ อวยวาหิสฺมปฺนนาปี หิ เปสฺสณฺญา-
หิสฺมณฺหาคตา วาจา พุพฺพาสิตา โหติ อตฺตโน จ ปเรสฺสจ อนตฺถาวหตฺตา ฯ
อิมํหิ ปน จตุหิ องฺเคหิ สมณฺหาคตา สเจปิ มลิกฺขภาสาปฺริยาปฺนนา ฆฏฺเฏจฺญิภา-
คิตฺกปฺริยาปฺนนา วา โหติ ตถาปิ สุธาสิตา เอว โลกียโลกุตตรสุขาวหตฺตา ฯ
สึลฺลทีเป มคฺคปสฺสเส สสฺสํ รกฺขณฺติยา สึลฺลเจฏฺฐิกาย สึลฺลเกเนว ชาตฺติชราพฺยาธิ-
มรณฺยุตฺตํ คีตํ คายนฺติยา สุตฺวา มคฺคํ คจฺจนฺตา สญฺจิมตฺตา วิปสฺสกา ภิกฺขู เจตฺถ
อรหตฺตปฺปตฺตา นิสฺสํ ฯ ตถา ติสฺโส นาม อารทฺทวิปสฺสโก ภิกฺขุ ปทุมสฺสรสมีเปน
คจฺจนฺโถ ปทุมสเร ปทุมานิ ภณฺชิตฺวา

ปาตมุลล์ โภกนํ

สุริยาโลเกน ตชฺชียเต

เอวํ มนุสฺสสฺสฺตคฺคตา สตฺตา

ชราภเวเคน มึลายนฺตีติ

อิมํ คีตํ คายนฺติยา เจฏฺฐิกาย สุตฺวา อรหตฺตมปฺตโต ฯ

(มงคลสูตรที่ปนิยา ปจโม ภาค/ข้อ ๒๘๔ - ๒๘๕)

๒. พุทฺธนฺตเร จ อภฺยตโร ปุริโส สตฺตติ ปุตุเตหิ สทฺธิ วนา อาคมฺม
อภฺยตฺตราย อิตฺติยา มฺสเลน ตณฺหุเล โภจฺญนฺตียา

ชราย ปริมฺหิตํ เอตํ	มีลาตจฺฉวิจฺจมนิสฺสิตํ
มรณฺน ภิขฺชติ เอตํ	มจฺจุสฺส ฆสฺมามิสํ คตํ
กิมินํ อาลยํ เอตํ	นานากุณฺปปุริตํ
อสุจิภาชนํ เอตํ	กฺกฺขจฺกฺชนธฺสมํ อิมฺหติ

คือ สุตฺวา ปจฺจเวกฺขนโต สห ปุตุเตหิ ปจฺเจกโพนฺธมฺปตฺโต ฯ อภฺยเอปิ
อีทิสฺส อฺปาเยหิ อริยญฺมิปปตฺตา นิสฺสํ ๑ อนจฺฉริยํ ปเนตํ ยํ ภควตา อาสยา-
นุสยกุสเลน สพฺเพ สงฺขารา อนิจฺจาติอาทินา นเยน วุตฺตคาถาโย สุตฺวา ปณฺจสตา
ภิกฺขุ อรหตฺตํ ปาปฺณิสฺส สุตฺเต จ ขนฺธายตนาทึปฺปฏิสํยุตฺตา กถา สุตฺวา อนเเก
เทวมฺนุสฺสาติ ฯ

ตตฺถ อนจฺฉริยํ ปเนตํ ยนฺติ ยํ ภควตา วุตฺตวาจํ สุตฺวา อรหตฺตปชฺชนํ
เอตํ อจฺฉริยํ น โหติ ฯ ยมฺปน เจฏฺฐิกาทึทึ วุตฺตคิตํ สุตฺวา อรหตฺตปชฺชนํ เอตํ
อติวีย อจฺฉริยํ โหติ ฯ ตํ ตาทิสฺส คีตฺสสาปิ สุภาสิตภาวํ วิมฺยาเปตฺติ อธิปฺปาโย ฯ
(มจฺจกฺคตฺถที่ปนิยา ปจฺโม ภาโก/ข้อ ๒๘๕)

เฉลย ประโยค ป.ธ. ๔

แปล มครเป็นไทย

๑. วาจาอันประกอบด้วยองค์คืออวัยวะ ๔ มีการกล่าวคำสุภาสิตเป็นต้น ชื่อว่าเป็นสุภาสิต ด้วยประการฉะนี้ ฯ วาจาอันเป็นสุภาสิตนั้น ชื่อว่าเป็นมงคลเพราะเป็นเหตุนำมาซึ่งสุขอันเป็นโลกียะและสุขอันเป็นโลกุตตระ ฯ ด้วยเหตุนี้ ท่านจึงกล่าวไว้ในอรรถกถาสุภาสิตสูตรว่า พระผู้มีพระภาคเจ้า เมื่อตรัสว่าภิกษุทั้งหลาย วาจาอันประกอบด้วยองค์ ๔ เหล่านี้แล ย่อมเป็นสุภาสิต ดังนี้ เป็นต้น ชื่อว่า ย่อมทรงปฎิเสธวาจาที่ประกอบด้วยอวัยวะ มีปัญญาเป็นอาทิ และด้วยสมบัติคือนาม ลิงค์ วจนะ วิภัติ กาล และการที่ชนเหล่าอื่น แก่ชนเหล่าอื่นบัญญัติแก่ชนเหล่าอื่นว่าเป็นสุภาสิต โดยธรรม ฯ แท้จริง วาจาประกอบด้วยทุจจริตมีคำส่อเสียดเป็นต้น แม้ถึงพร้อมด้วยอวัยวะเป็นอาทิ ย่อมชื่อว่าเป็นทุพภาสิตเพราะเป็นเหตุนำมาซึ่งความพินาศแก่ตนและแก่ชนเหล่าอื่น ฯ แต่วาจาอันประกอบด้วยองค์ ๔ เหล่านี้ แม้ถ้าเป็นวาจานับเข้าในภาษาของชาวมลิกะหรือนับเข้าในเพลงขับของเด็กหญิง ผู้นำหม้อน้ำก็ตาม ถึงเช่นนั้น ก็ชื่อว่าเป็นสุภาสิตอยู่นั่นเอง เพราะเป็นเหตุนำมาซึ่งสุขอันเป็นโลกียะและสุขอันเป็นโลกุตตระ ฯ ก็ในเหตุนี้ มีภิกษุนักวิปัสสนาประมาณ ๖๐ รูป กำลังเดินทาง ได้ฟังเสียงของเด็กหญิงชาวสิงหลผู้เข้าเฝ้าข้าวกลาที่ข้างทางในเกาะสิงหลขับเพลงขับอันประกอบด้วยชาติ ชรา พยาธิ และมรณะ ด้วยคำสิงหลนั้นแลแล้วบรรลุพระอรหัตเป็นอุทาหรณ์ ฯ อีกเรื่องหนึ่ง มีภิกษุชื่อว่า ติสสะ ผู้บารมวิปัสสนา กำลังเดินไปโดยทางใกล้สระบัว ฟังเสียงของเด็กหญิงผู้เด็ดดอกบัวในสระบัวแล้ว ขับเพลงขับอยู่ว่า

ดอกบัวชื่อโกกนุท บานแต่เช้า ถูกแสงพระอาทิตย์

แผดเผาไป ฉันทไฉ ลัทธิทั้งหลายผู้ถึงความเป็นมนุษย์

ย่อมเหี่ยวแห้งไปด้วยกำลังชรา ฉันทนั้น ดังนี้

บรรลุพระอรหัตแล้ว ฯ

๒. หนึ่ง ในพุทธานตร (เวลารว่างพระพุทธเจ้า) บุรุษผู้หนึ่ง กลับจากป่าพร้อมกับ
บุตร ๗ คน ฟังเพลงขับของสตรีผู้หนึ่งซึ่งใช้สากตำข้าวสารอยู่ว่า

สรีระนี้ ถูกชราอำยี้แล้ว อาศัยหนังมีผิวเหี่ยวแห้ง สรีระนี้

ถึงความเป็นเหยื่อเครื่องเคี้ยวกินของมฤตยูย่อมแตกไปเพราะความตาย

สรีระนี้ เป็นที่อยู่แห่งหมู่หนอน เต็มไปด้วยซากศพนานาชนิด

สรีระนี้เป็นภาชนะของสิ่งที่ไม่สะอาด สรีระนี้เสมอด้วยท่อนไม้ ดังนี้

แล้วพิจารณาอยู่ ก็บรรลุปัจเจกโพธิญาณ พร้อมกับบุตรทั้งหลาย ฯ แม่เทพดา
และมนุษย์เหล่าอื่น บรรลุจริยภูมิ ด้วยอุบายเช่นนี้ เป็นอาพาหุรณฺ ๑

ก็ข้อที่ภิกษา ๕๐๐ รูป ฟังพระคาถาที่พระผู้มีพระภาคเจ้าผู้ฉลาดในอาสยานุสย
ญาณ ตรัสไว้โดยนัยว่า สังขารทั้งหลายทั้งปวงไม่เที่ยง ดังนี้ เป็นต้นแล้วบรรลुพระอรหัต
และเทพดาและมนุษย์เป็นอนेก ฟังกถาอันปฏิสังยุตด้วยขันธและอายตนะเป็นต้น ในพระ
สูตรแล้วบรรลुพระอรหัตไม่น่าอัศจรรย์เลย

บรรดาคำเหล่านั้น คำว่า อนจฺจริยํ ปเนตํ ยํ ความว่า ข้อที่ภิกษุฟังพระดำรัสที่
พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสแล้ว จึงบรรลุพระอรหัต ไม่น่าอัศจรรย์ ๑ ส่วนข้อที่ภิกษุฟังเพลง
ขับที่เด็กหญิงเป็นต้นกล่าวแล้วบรรลุพระอรหัต น่าอัศจรรย์เหลือเกิน ๑ อธิบายว่า ข้อนั้น
ย่อมยังกุลบุตรทั้งหลายให้เข้าใจความที่แม่เพลงขับเช่นนั้น ก็เป็นสุภาสิต ๑